

Ostuda? Ne, nemoc!

„Jano, já s ní nechci bydlet v chatce,“ přichází za svou vedoucí dvanáctiletá Iva. „Vona strašně smrdí!“

■ Vendula Presserová

60 tisíc českých dětí starších pěti let se v noci počurává. Trpí enurézou.

Ta „vona strašně smrdí“ je dívka stejně stará jako Iva, budeme jí říkat třeba Gita. Jsme na dětském táboře, píše se rok 2007. Oddílová vedoucí jde zkontrolovat situaci a zjišťuje, že v chatičce je opravdu nesnesitelný zápach. Jeho příčina je brzy odhalena: Gita se pomůže, její matrace je mokrá skrz naskrz. Následuje zoufalý pláč, stud...

A všemu se dalo předejít. Gita se za svůj problém styděla, doma se jí pomočování dařilo tajit. Potají si dávala do postele igelit, starší sestře brala vložky. Sestra jí s utajováním pomáhala, rodina patřila k sociálně slabým, dívky žily jen s matkou, která o ně příliš zájmu nejevila. Věděly, že matka by problém „řešila“ výpraskem. Teprve na táboře vše „prasklo“. Táborová zdravotnice naštěstí zavezla dívku k lékaři, který se spojil s její dětskou lékařkou. Ta společně s urologem pak Gitě naordinovala účinnou léčbu. Obrátila se i na sociální pracovníci, která pak pomohla dohlédnout na dodržování léčebného režimu. V něm Gitě mnohem víc pomohla její patnáctiletá sestra než matka.

Noční pomočování = enuréza

„Noční enuréza bývá přehlížena,“ říká MUDr. Danuše Hlásenská. „Spousta rodičů považuje noční pomočování spíše za společenský problém než za diagnózu. Veřejnost tyto potíže zlehčuje a odmítá se jimi vážně zabývat. K takovému postoji může rovněž přispívat konzumní způsob života, báječné suché plenkové kalhotky a velmi „liberální“ výchova dětí. Ačkoliv příčiny enurézy nejsou psychického rázu, výsledkem pomočování mohou být psychické problémy. Zejména pokud děti enuretici nemají oporu ve svých rodičích, pociťují životní nepohodu a méněcennost. Nepřijde-li pomoc lékaře včas, roztočí se kolotoč studu, sebeobviňování a traumat. Enuretík se navenek projevuje nejistým chováním, často se straní kolektivů, což jeho okolí brzy odhalí a využije. To snadno přerůstá v posměch a šikánování.“

VIZITKA LÉKAŘKY

MUDr. Danuše Hlásenská

Praktická lékařka pro děti a dorost, Hodonín
1980-1986 Lékařská pediatrická fakulta Univerzity J. E. Purkyně v Brně /dnes Masarykova univerzita/
1991 Atestace obor Pediatrie
1994 Privátní praxe - praktický lékař pro děti a dorost - Lužice a Mikulčice
2005 Privátní praxe - v Hodoníně

Za „hranici sucha“ lze považovat páté narozeniny.

Příběh druhý: Ludvík

I v tomto případě je jméno pacienta změněno... „16letý Ludvík, zednický učeň, přichází do ordinace s matkou. Byl před školou napaden staršími spolužáky, má povrchová poranění v obličeji a pohlmožděniny,“ popisuje doktorka Hlásenská. „Zranění jsme v ordinaci ošetřili a při následném povídání s matkou a chlapcem vyplývá, že byl již vícekrát ve škole napaden. To, že je spolužáky šikánován, chlapec považuje za oprávněné. Mladý hoch má absurdní pocit viny a staví se do role oběti, která si takové zacházení zaslouží. Kde byla chyba? Byť jsem 15letou preventivní prohlídku dělala už já sama, nevybavují si, jak moc dotěrný dotaz jsem měla na noční pomočování. Ve zdravotní dokumentaci zmínka o nočním pomočování však nikde není. Chlapec pak v ordinaci přiznává, že se v noci pomočuje... Jistěže matka musela něco tušit, ale to jsem dále nerozptývala.“

O nemoci

Zcela neprávem se za pomočování stydí rodiče i děti. Je třeba zdůraznit, že pomočování není zaviněno rodičem ani dítětem, ale pomalejším dozráváním mechanismů regulujících tvorbu a vylučování moče. Zhruba do pěti let věku není nic mimořádného, když se dítě někdy počurá. Pokud noční pomočování přetrvává ještě po pátém roce, je vhodné konzultovat problém s dětským lékařem. Lze odhadnout, že tímto onemocněním (primární noční enurézou) trpí až 60 000 českých dětí. V naprosté většině případů zbytečně, protože v současnosti je k dispozici účinná léčba.

Léčba

Na závěr se vrátíme k Ludvíkovi. Slovo má opět MUDr. Danuše Hlásenská: „Provedli jsme nefrologické konziliární vyšetření, organická příčina potíží se neprokázala. Určená diagnóza byla „primární noční enuréza“. Dříve chlapec odmítal chodit do školy, neučil se a měl špatné výsledky ve škole. Po léčbě Minirin sprayem a užívání nootropik (léků zlepšujících funkce mozku) má chlapec 100 % suchých nocí. To zapůsobilo pozitivně v mnoha směrech - zvýšilo se mu sebevědomí, projevuje zájem o učení, zlepšily se jeho studijní výsledky. Došlo k výrazné změně v jeho chování, ustalo šikánování ve škole a při poslední návštěvě v ordinaci čekala chlapce na zahradě přítelkyně.“ Případ Ludvíka dopadl šťastně a podobnou šanci má velké procento enuretíků. Jde jen o to nestydět se a vyhledat pomoc. ■

Léčba

Léčba enurézy bývá kombinovaná. Základem léčby je úprava příjmu tekutin a močení spolu s užíváním léků snižujících noční tvorbu moči. Podávají se většinou těsně před spaním formou spreje do nosu nebo rozpuštěných tablet. Tyto léky jsou první volbou pro léčbu nočního pomočování díky své účinnosti a rychlému nástupu účinku. Rodiče dětí, u nichž je navržen tento typ léčby, mají být informováni, že jejich potomek nesmí již hodinu před podáním a osm hodin po podání léků přijímat žádné tekutiny. Existují i další léčebné možnosti. Většinou se celý problém podaří vyřešit během několika měsíců.

Další informace na: www.nocvsuchu.cz. Na tomto webu najdete i kontakty na specializovaná pracoviště, informace o nemoci a dalších léčebných metodách i možnosti rekreace a letních táborů pro enuretíky.